

Нохчийн литература

3-г1а класс

«ИЧЧАРХО АБУХЬАЬЖА ИДРИСОВ» Х. ОШАЕВ

*Хъехархо МБОУ «СОШ№91»
Бекаева Зульфия С.*

ДЕ БЕРКАТЕ ДОГ1ИЙЛА !

Мотиваций.

- Шкоলেখь бека горгали:
- - Самавала, Сайд-1али,
- Хьалаг1атта, школе г1уо,
- Т1аьхьавуьсуш лавтта хьо.
- Хьан нийсархой д1абахна,
- Ца воьдуш хьо ц!ахь висна,
- Бераш доьлуш хир ду хьох,
- Висна, бохуш, вижна чохь.
- Шкоলেখь бека горгали:
- Самавала, Сайд-1али,
- Хьоьга кхойкху йишхаьлла,
- Х1унда вац хьо т1ах-аьлла?

Мотт шарбар.

- *Хьархочо пхьор дохьу, пхьеро пхьалг1ахь пхьег1аш йо.*

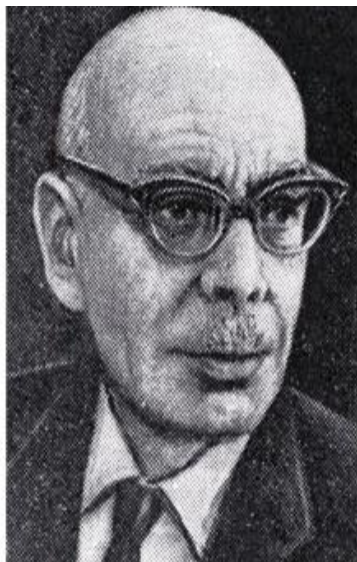

Хъехъархочун къамел :

- «Дешархо декхарийлахъ ву оьзда, г1иллакхе, тешаме, цхъана а тайпа ямартло йоцуш, шен накъосташца а, нахаца а догц1ена, хъанал хила. Баккхийчеран сийдар, харц цалер, нахана шега дало диканиг дар - иза х1ора дешархочун а декхар ду»

Х. Ошаев (1898 – 1977)

- Ошаев Халидан 1920 шеран июнь-сентябрь беттанашкахь языйна баллада. Прозехь языйна а йолуш, цѐн, кӀайн бӀаьхойх лаьцна произведени хилла иза. ХӀеттахьехь цунна зорботьхна Соьлжа-ГӀалахь арадолуш хиллачу «Нефтерабочий» я «Красный труд» газета тӀехь. Яздархочо ша билгал ма-даккхара, советан Ӏедал тӀедеанчул тӀаьхьа нохчийн литературехь языйна дуьххьарлера произведени ю иза. (Туркаев Х. «Жажда неутоленная». 2007). Цу тайпана, XX бӀешеран нохчийн литература йоллалучу юьххехь языйна Ошаев Халида шен дуьххьарлера произведенеш. Иза нохчийн йозанан литература йолийнчеран хьалхарчу моӀаршкахь ву. Прозехь, драматургехь, публицистикехь йоккхачу эвсараллица болх бина яздархочо. Кхоллараллин таронаш яккхий йолуш яздархо вара Ошаев Халид.

1 алашо йовзийтар.

Вина 1918 Вина 1918 шеран 17
майхь Вина 1918 шеран 17
майхь Бердаклепехь Вина 1918 шеран 17
майхь Бердаклепехь ахархон доьзулпехь.
Чекхъяккхир юьхьянцара школа.
«Советан Росси» колхозехь жалу болх
бира цо. 1939 Вина 1918 шеран 17
майхь Бердаклепехь ахархон доьзулпехь.
Чекхъяккхир юьхьянцара школа.
«Советан Росси» колхозехь жалу болх
бира цо. 1939 шарахь Цлен эскаре
длакхайкхир. Иза вара Балтикайистехь
йолу 125-гла глашлойн дивизехь. Цо
ламира пулемётчикан говзалла.
Даймехкан тлом дла ма болабелла дуьйна
цун юкьехь дакъа лоцуш
вара. 1941 Даймехкан тлом дла ма
болабелла дуьйна цун юкьехь дакъа
лоцуш вара. 1941 шеран июлехь цуьнан
дивизи яра дуьхьало яш Псков Даймехкан

Рефлексии.

- -Муълха произведени йийшира вай?
- -Мила ву цуьнан автор?
- -Х1ун керланиг хии шуна вайн тунпапхойи?

Ц1ахь бан болх балар.

- Шера д1адеша
- Х. Ошаевн «Иччархо Абухьяажа Идрисов» ц1е йолчу дийцаран 1-ра дакъа.

Баркалла!

